

Skoraj polovico neželenih učinkov zdravil bi lahko preprečili

Slovenija sodeluje v mednarodni kampanji #MedSafetyWeek za varnejšo uporabo zdravil

Milijoni ljudi po svetu uporabljajo zdravila za različna stanja in bolezni. Vendar lahko včasih zdravila pri nekaterih bolnikih povzročijo neželene učinke. S pravilno uporabo zdravil lahko bistveno zmanjšamo tveganje za pojav neželenih učinkov in njihove zaplete. Z današnjim dnevom začnemo 9. mednarodni teden za ozaveščanje javnosti o pomenu poročanja neželenih učinkov – kampanjo #MedSafetyWeek, ki jo vsako leto organizira Uppsala Monitoring Centre, podporni center SZO za spremljanje varnosti zdravil.

Kampanja #MedSafetyWeek poteka na svetovni ravni od 4. do 10. novembra in vključuje 107 organizacije iz 94 držav. V Sloveniji kampanjo koordinira Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP). Letošnja tema se osredotoča na pravilno uporabo zdravil za preprečevanje neželenih učinkov in na poročanje neželenih učinkov, če se pojavijo.

Raziskave kažejo, da bi skoraj polovico vseh neželenih učinkov lahko preprečili. Ker je varnost bolnika na prvem mestu, želimo s kampanjo spodbuditi in opomniti bolnike, da zdravila vedno uporabljajo skladno z navodilom za uporabo in upoštevajo navodila zdravnika ali farmacevta, zdravstvene delavce pa, da preverijo, ali je zdravilo ustrezno za bolnika, preden ga predpišejo, izdajo ali aplicirajo.

V tednu kampanje lahko pomagamo širiti njeno sporočilo preko socialnih omrežij, tako da delimo objave in animacije, ki jih [objavi JAZMP](#)¹ in druge sodelujoče organizacije. V Sloveniji je v kampanjo vključenih več lekarn, javnih zavodov, zdravstvenih ustanov, fakultet zdravstvenih smeri in drugih organizacij.

ČE STE BOLNIK, LAHKO VPRAŠATE...

1. Čemu je zdravilo namenjeno?
2. Kdaj in kako naj uporabljam zdravilo?
3. Kako naj zdravilo shranjujem?
4. Ali lahko pride do medsebojnega vpliva s hrano ali drugimi zdravili?
5. Kakšni so možni neželeni učinki?

ČE STE ZDRAVSTVENI DELAVEC, LAHKO VPRAŠATE...

1. Katera zdravila trenutno jemljete?
2. Imate še kakšne druge bolezni ali stanja?
3. Imate znane alergije?
4. Jemljete prehranska dopolnila ali zdravila rastlinskega izvora?
5. Veste, kako ukrepati v primeru pojava neželenega učinka?

¹ <https://www.jazmp.si/humana-zdravila/farmakovigilanca/porocanje-o-nezelenih-ucinkih-zdravil/kampanja-medsafetyweek/>

Sliki: 5 vprašanj za bolnika in zdravstvenega delavca, ki pomagajo preprečiti neželene učinke

Varnost zdravil ni samo v rokah znanstvenikov in zdravstvenih delavcev, saj ima tudi bolnik kot uporabnik zdravila ključno vlogo. Če bolnik sumi na neželeni učinek, svetujemo, da se obrne na svojega zdravnika, farmacevta ali drugega zdravstvenega delavca, ki mu lahko pomaga in svetuje, hkrati pa neželeni učinek poroča pristojnemu organu. Lahko ga poroča tudi bolnik sam preko spletnega obrazca ali aplikacije za pametne telefone »DNUZ«, ki sta dostopna na:

<https://www.jazmp.si/humana-zdravila/farmakovigilanca/porocanje-o-nezelenih-ucinkih-zdravil/>.

Neželeni učinek tako ne ostane prezrt.

Vsak nacionalni pristojni organ na področju zdravil vodi sistem spremljanja varnosti zdravil (sistem farmakovigilance), ki zbira in obravnava poročila o že znanih kot tudi o novih ali nepričakovanih neželenih učinkih. Na podlagi vseh razpoložljivih podatkov lahko pristojni organ sprejme ukrepe za zmanjševanje ugotovljenega tveganja, npr. z dodatnimi opozorili ali omejitvijo uporabe zdravila. Vsako poročilo je pomembno in prispeva k varnejši uporabi zdravil.